

**BONES
PRÀCTIQUES
SOCIALS**

BUTLLETÍ
núm.05

BPS
2018

Ajuntament de
Barcelona

Ja fa sis anys que la iniciativa de les **Bones Pràctiques Socials (BPS)** demostra la capacitat i la voluntat de les treballadores i els treballadors de l'àrea social de l'Ajuntament de Barcelona d'obrir nous camins a les propostes públiques de millora de la qualitat de vida i la cogestió de la nostra ciutat. Els deu projectes que ara presentem abasten els àmbits d'Habitatge, Salut, Serveis Socials, Feminismes, Joves, Infància i Refugiats. Es tracta, doncs, d'un ventall d'àmbits, però també d'una gran diversitat de marcs geogràfics i territorials. Vull destacar que els efectes gravíssims de la crisi econòmica, amb la seva empremta cruel sobre la vida als nostres barris i a les llars més vulnerables, troba un reflex especial en els camps de treball abordats. També troben protagonisme l'emergència de la preocupació social per problemes com la gestió de la immigració i el refugi o la violència masclista. En totes aquestes bones pràctiques podem trobar una combinació fèrtil de rigor tècnic, innovació social i eficiència en l'acció, tres elements que les fan merèixer formar part dels bancs de bones pràctiques municipal i de la Diputació de Barcelona.

Aquesta identificació i publicació de les bones pràctiques permet convertir-les en un model que es pot replicar, a partir del reconeixement del seu valor tècnic i la promoció de la seva difusió. Per altra banda, pretenem promoure espais d'intercanvi d'experiències i posada en comú de professionals, que generen un aprenentatge compartit, al mateix temps que aplaudim l'autoria dels i de les professionals de cada bona pràctica.

L'intercanvi i la generació de coneixement són mecanismes que ajuden les organitzacions a evolucionar per millorar i per innovar; és a dir, per aprendre. Per aquest motiu no hem de concebre la gestió del coneixement com un pla especial, sinó com una manera de treballar que ja és per a nosaltres un dels actius estructurals de l'Àrea. La gestió del coneixement no pot estar confinada a l'àmbit de la formació o de la

comunicació, sinó estretament lligada al desenvolupament tècnic de processos i projectes de l'àmbit social de l'Àrea.

Estem parlant d'una organització que posa el focus en el capital humà, en el saber dels professionals i en la seva expertesa, i, per tant, té com a prioritat la cura i el suport als professionals i als equips com a unitat d'acció i producció de coneixement. Significa això que posem en valor el model de lideratge redistribuït, en el qual els i les professionals tenen un rol rellevant en la construcció de coneixement i una contribució en la presa de decisions. En aquest marc, considerem essencial teixir complicitats i donar suport, eines i metodologia als i a les caps i coordinadors/ores, a fi que la gestió del coneixement del seu equip sigui sempre una de les seves funcions principals.

Per això, ens plantegem per aquest mandat una **Estratègia de Gestió del Coneixement de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI** amb aquests objectius:

- **El reconeixement dels i de les professionals** que participen i contribueixin a la generació de coneixement. Cal reconèixer el temps col·laboratiu i el valor de la seva aportació tècnica i intel·lectual.
- L'orientació de l'organització a la presa de decisions sobre la base de la **sistematització i la reflexió**. Per tant, **l'avaluació dels projectes i serveis, la recerca aplicada** (de forma col·laborativa amb l'àmbit universitari) i la introducció de la metodologia de **llicons apreses per cada projecte** són elements clau per passar de l'acció a la reflexió i a la innovació.
- **La dotació d'una cultura col·laborativa a l'organització**, promovent la generació d'escenaris col·laboratius, com ara: espais d'intercanvi, grups de millora, comunitats

PRESENTACIÓ

de pràctica i espais oberts de diàleg. Promoure les metodologies col·laboratives és per a nosaltres una manera d'impulsar l'aprenentatge compartit i la construcció de capital de coneixement.

- **L'assumpció del repte digital** (plataformes tecnològiques i eines digitals), **fonamental per avançar en la sistematització i l'accessibilitat dels actius i els productes de coneixement** i la seva difusió entre els i les professionals, permetent **compartir i construir coneixement a les fronteres de l'organització**, tot i comptar amb col·laboracions i sabers experts (universitats, entitats...) i xarxes internacionals.

Vull acabar expressant el meu reconeixement a totes i tots els professionals que han dedicat el seu temps i el seu talent a les bones pràctiques reconegudes i han fet possible d'aquesta manera que la nostra organització sigui més intel·ligent. De la mateixa manera, agraeixo també la feina realitzada per la Comissió Valoradora de Bones Pràctiques, així com, molt especialment, a l'equip de Planificació i Processos, que promou i coordina aquest projecte amb tanta dedicació i constància.

Ricard Fernández Ontiveros,
gerent de l'Àrea de Drets Socials,
Justícia Global, Feminismes i LGTBI

QUÈ SÓN LES BONES PRÀCTIQUES SOCIALS?

Les Bones Pràctiques Socials (BPS) és un projecte que recull i difon bones pràctiques tant de gestió com de prestació de serveis de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI, pròpies o amb participació amb el tercer sector. L'objectiu principal és difondre, compartir, intercanviar i transferir el coneixement de l'equip professional i tècnic de l'Àrea.

Per “bones pràctiques” s'entén el conjunt coherent d'accions útils, rellevants i significatives (experiències, projectes, activitats, actuacions, etcètera) que han obtingut bons resultats en un determinat context i que s'espera que, en contextos semblants, també obtinguin resultats similars.

Per formar part de les Bones Pràctiques Socials cal superar els diversos criteris tècnics d'accés. La comissió de valoració, formada per professionals de l'Àrea, s'encarrega de valorar cadascuna de les pràctiques que es presenten.

CRITERIS TÈCNICS

REQUISIT

**Adequació
i pertinència**

CRITERIS BÀSICS

**Transferibilitat
Innovació
Planificació i processos
Avaluació i impacte
Millora contínua
i qualitat**

CRITERIS DE VALOR AFEGIT

**Lideratge
Participació
Transparència i
comunicació
Optimització de recursos
Sostenibilitat
Transversalitat
Integralitat**

QUÈ SÓN LES BONES PRÀCTIQUES SOCIALS?

MEMBRES DE LA COMISSIÓ DE VALORACIÓ

Mati Albarracín

Dept. de Feminismes i LGTBI

Carles Ariza

Agència de Salut Pública de Barcelona

Pilar Leonart

Institut Municipal d'Educació

Teresa Pasto

Dept. de Família i Infància (EAIA)

Isabel Pérez

Dir. Centre Serveis Socials Garcilaso

Joan Recasens

Gerència d'Habitatge

Clara Santamaria

Institut Municipal
de Persones amb Discapacitat

Anna Soler

Dir. Territorial de Serveis
Socials Sants-Montjuïc

Yolanda Fierro

Dept. de Planificació i Processos.
Coordinadora tècnica de les BPS

BALANÇ DE LES BONES PRÀCTIQUES 2013-2018

59 pràctiques validades

NOMBRE DE PRÀCTIQUES CLASSIFICADES PER ANYS

TOTAL
59

NOMBRE DE PRÀCTIQUES SEGONS EL PÚBLIC A QUI S'ADRECEN

46 CIUTADANIA

9 INTERN DE L'ORGANITZACIÓ

4 DOBLE ORIENTACIÓ: CIUTADANIA + INTERN DE L'ORGANITZACIÓ

BALANÇ DE LES BONES PRÀCTIQUES 2013-2018

ORIENTADES A LA CIUTADANIA

- Acció comunitària
 - Grups
 - Envel·liment actiu
 - Crisi econòmica
 - Persones amb discapacitat
 - Treball en xarxa
 - Sensibilització
 - Prevenció social i de salut
 - Promoció i integració social
 - Igualtat de gènere
 - Accessibilitat
 - Habitatge
 - Immigració i diversitat cultural
 - Gestió del temps
 - Coproducció
 - Aprenentatge i servei
 - Noves tecnologies
-

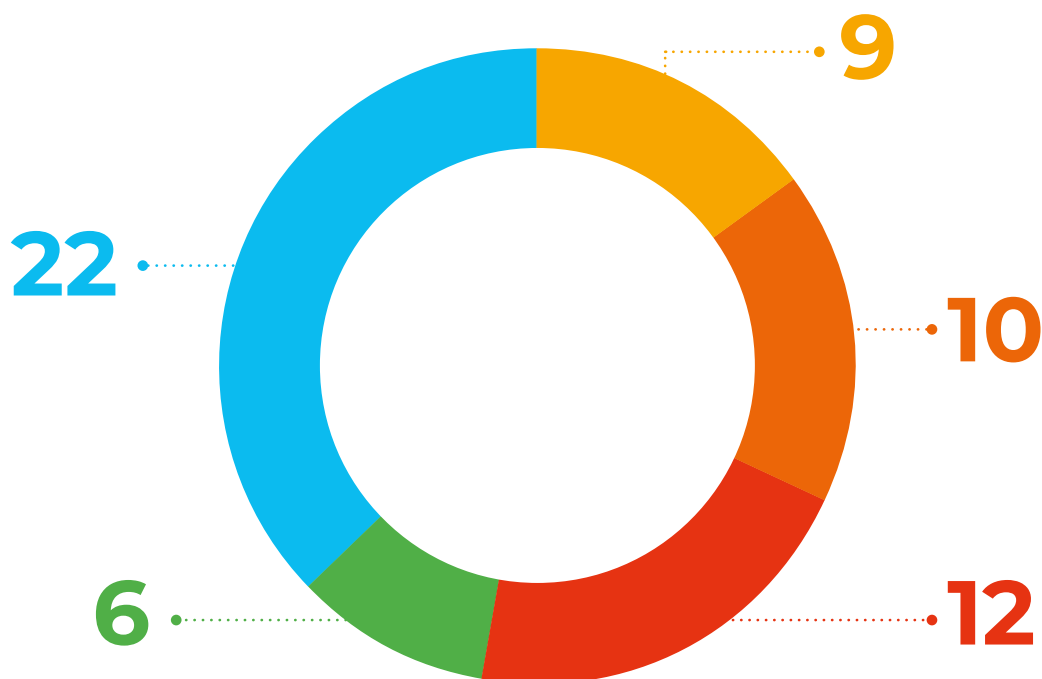
ORIENTADES AL PÚBLIC INTERN DE L'ORGANITZACIÓ

- Gestió pressupostària i administració
 - Organització i recursos humans
 - Reconeixement professional
 - Dinàmiques participatives
 - Instruments tècnics
 - Llicència d'estudis
-

BALANÇ DE LES BONES PRÀCTIQUES 2013-2018

NOMBRE DE PRÀCTIQUES SEGONS ELS AGENTS IMPLICATS

15% PARTICIPACIÓ NOMÉS DE L'ÀREA DE DRETS SOCIALS, JUSTÍCIA GLOBAL, FEMINISMES I LGTBI.

17% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ALTRES AGENTS DE L'AJUNTAMENT (DISTRICTES, ÀREES).

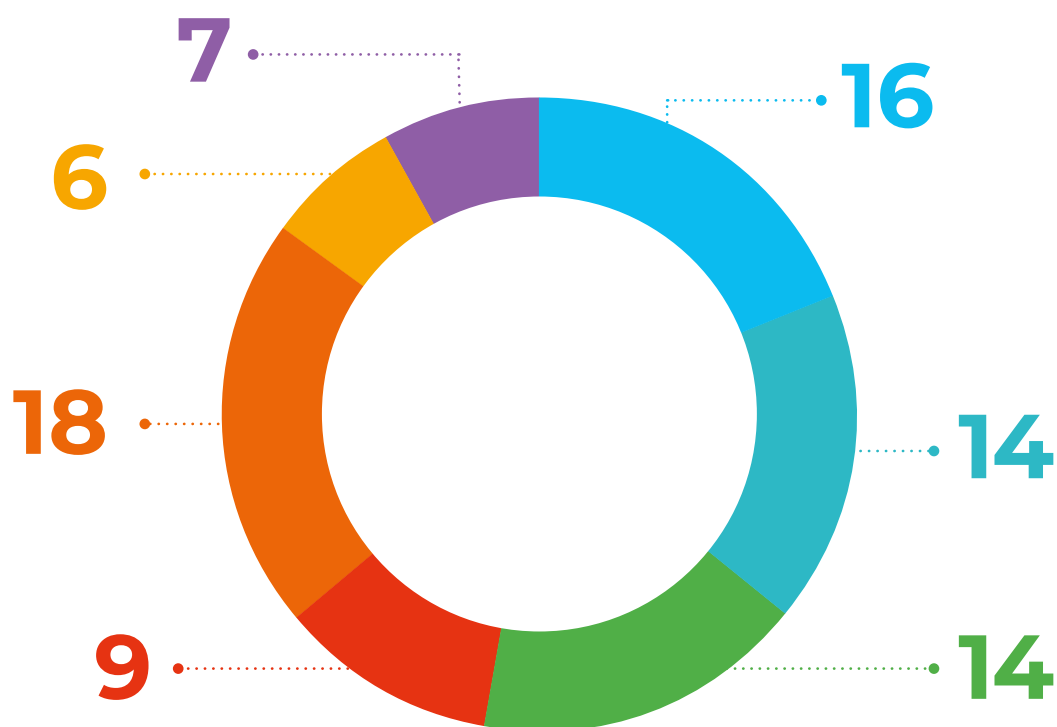
21% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ALTRES ADMINISTRACIONS.

10% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ENTITATS SOCIALS DEL TERCER SECTOR

37% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ENTITATS SOCIALS DEL TERCER SECTOR

BALANÇ DE LES BONES PRÀCTIQUES 2013-2018

NOMBRE DE PRÀCTIQUES SEGONS EL SECTOR DE POBLACIÓ A QUI S'ORIENTEN

19% FAMÍLIES

21% POBLACIÓ ADULTA

17% INFÀNCIA

7% PERSONES GRANS

17% ADOLESCÈNCIA

8% POBLACIÓ EN GENERAL

11% JOVENTUT

LES BONNES PRATIQUES SOCIALES 2018

Un procés d'acompanyament per garantir l'accés a l'habitatge

El 2014 va sorgir de manera imprevista l'experiència del real·lotjament de l'assentament del carrer d'Àlaba. La reubicació de nou famílies galaicoportugueses amb menors a càrrec, ateses pel Servei d'Inserció Social de Famílies (SISFA) rom, es va aprofitar per avaluar dos models d'intervenció amb persones en situació de vulnerabilitat: el model tradicional en escala versus el model de real·lotjament SISFA rom. Les diferències entre ambdós models tenen a veure amb l'accés a l'habitatge i la intensitat de recursos per a la intervenció social.

Comparativa de dos models d'intervenció

Per fer aquesta comparativa, es van cercar, a part, nou famílies més també ateses pel servei, de característiques similars, que vivien en assentaments o infrahabitatges de la ciutat. Les divuit famílies es van dividir en dos grups i van rebre seguiment durant dos anys. En el primer cas (grup A), es va seguir el programa de real·lotjament del SISFA rom i, en l'altre (grup B), les famílies van continuar vivint en assentaments o infrahabitatges amb possibilitat d'accedir al model escala d'intervenció. Els resultats del procés d'integració demostren que el model del SISFA rom i les accions de real·lotjament permeten a les famílies realitzar el procés necessari per aconseguir estabilitat

social i laboral. En la gran majoria dels casos, les famílies van assolir un alt grau d'autonomia, assumint les despeses derivades de la llar i familiars, integrant-se al territori i fent ús dels serveis.

Objectiu: garantir l'accés a l'habitatge

L'objectiu principal d'aquest projecte és garantir l'accés a l'habitatge i derivar el seguiment de les famílies afectades als centres de serveis socials del territori, un cop passat el període establert i adaptades a la seva nova situació. L'acompanyament exclusiu per part de la treballadora social i la treballadora familiar és clau per assolir l'objectiu, ja que facilita el treball de proximitat amb les famílies.

Impulsat per:

Departament de Serveis Socials d'Intervenció a l'Espai Públic

Professionals de referència:

Rebeca Collantes: rcollantes@bcn.cat

Tots i totes som barri

El projecte Xarxes neix el 2015 per iniciativa de les treballadores del Centre de Serveis Socials Baix Guinardó – Can Baró, després de detectar, d'una banda, la disposició d'un grup important de persones voluntàries amb moltes potencialitats i, de l'altra, carències educatives i socials en els infants del barri i les seves famílies. En aquest context, s'inicia un projecte per millorar la cohesió veïnal i la convivència. Es tracta d'un projecte viu, de barri, solidari i participatiu adreçat a la comunitat, en què els valors fonamentals són la solidaritat, el respecte mutu, la inclusió, la participació i la cohesió veïnal, mitjançant un treball transversal i en xarxa.

Treballar les carències dels infants i les seves famílies

El projecte es desenvolupa a través del treball de dos grups: un grup de voluntaris que destinen els seus coneixements i temps a intentar millorar la situació personal dels infants del barri i un altre grup que treballa les necessitats dels infants i la formació de les seves famílies, a través dels diferents serveis implicats al territori: CSS, CAP, escoles, etc.

Objectiu: millorar la situació dels menors i la cohesió veïnal

Els objectius generals del projecte són millorar la situació dels i de les menors i les seves famílies per equilibrar les seves oportunitats respecte al conjunt de la població del territori; implicar els veïns i veïnes i els recursos del barri per crear una xarxa solidària per prevenir la fragmentació social; i sensibilitzar i conscienciar la comunitat sobre les seves potencialitats per millorar la cohesió i la convivència.

Impulsat per:

CSS Baix Guinardó - Can Baró

Professionals de referència:

Sara Barreda: sbarreda@bcn.cat — Montserrat Clotet: mclotet@bcn.cat

Espais per enfortir la salut emocional dels i les adolescents

Els punts “Aquí t’escoltem!” (ATE) són un servei municipal juvenil adreçat als i a les adolescents (de 12 a 20 anys), en el qual se’ls proporciona eines i recursos per enfortir les habilitats personals i socials i fomentar el creixement personal. Es duu a terme mitjançant activitats atractives que responguin als interessos de la joventut, a fi de motivar la seva implicació, participació i empoderament.

Necessitat d’abordar les pors, neguits i malestars

Els punts ATE treballen en l’àmbit de la promoció i la prevenció primària per oferir informació, eines i recursos per viure en primera persona l’adolescència, aprofitant cada oportunitat de creixement. El servei també permet detectar, orientar i derivar els i les adolescents a serveis especialitzats, si és necessari. El punt de partida d’aquest servei va ser la detecció per part del projecte Pròpolis, a l’Espai Jove Garcilaso (districte de Sant Andreu), de la necessitat de disposar de serveis i professionals amb capacitat d’abordar les pors, neguits i malestars dels i de les adolescents.

Objectiu: oferir espais d’escolta i acompanyament

La gran majoria de la població viu la seva etapa adolescent amb actitud de curiositat, descoberta i adaptació, amb més o menys complexitat. L’objectiu principal d’aquest projecte és oferir espais d’escolta i acompanyament per treballar competències personals i socials i el creixement personal dels i de les adolescents.

Impulsat per:

Departament de Joventut

Professionals de referència:

Pilar Pascual: ppascualcalvo@bcn.cat — Roser Latorre: rlatorre@bcn.cat

Desenvolupament positiu dels infants i les famílies a través de l'esport i el lleure

El projecte “Temps de joc” fa possible que els infants d'entre 5 i 12 anys en situació de màxima necessitat derivats per Serveis Socials puguin accedir a un recurs de lleure, esportiu i educatiu amb cobertura alimentària. Va néixer el 2014, gràcies al Consell de l'Esport Escolar de Barcelona (CEEB), i s'impulsa des de la Fundació per l'Esport i l'Educació de Barcelona (FEEB).

Crear teixit associatiu i esportiu als barris

El projecte ha permès el desenvolupament de vincles entre les famílies participants i també amb l'entorn. Inicialment, només s'organitzava els mesos d'agost, de dilluns a divendres, per suplir la falta d'ajudes municipals durant aquest mes. Tanmateix, des de setembre de 2018, s'ofereix la modalitat anual, que es realitza els dissabtes a l'Institut Puigvert.

Objectiu: promoure el desenvolupament d'infants i famílies amb especial vulnerabilitat

L'objectiu general del projecte és promoure el desenvolupament positiu d'infants i famílies amb especial vulnerabilitat a través de la pràctica esportiva i el lleure. A més, les famílies dels infants poden formar part del projecte des d'un vessant participatiu, d'aprenentatge i d'ensenyament recíproc amb les altres famílies, infants i educadors/ores del projecte.

Impulsat per:

Fundació per l'Esport i l'Educació de Barcelona (FEEB)
Pla de Barris (Foment de Ciutat)
Centres de serveis socials de Sant Andreu, Garcilaso i Franja Besòs

Professionals de referència:

Diego Dunjó: ddunjo@elconsell.cat

Promoció de la salut a les escoles

Canvis és un programa centrat en la promoció d'hàbits alimentaris i d'activitat física saludables i en la valoració personal durant l'adolescència i davant la influència que exerceixen les pantalles i les xarxes socials. Està adreçat als alumnes de 2n d'ESO i es desenvolupa a l'aula dels centres educatius, que poden ser públics, privats o concertats. Per dur a terme les activitats del programa, el professorat rep una formació prèvia i també disposa de material didàctic gratuït i el suport i acompanyament del Servei de Salut Comunitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Perspectiva de gènere, interculturalitat i diversitat funcional

El programa neix de la petició d'un grup d'escoles i del professorat per poder treballar els temes de salut, sobretot els relacionats amb els trastorns alimentaris. En aquest context, l'any 2000 un equip d'experts i expertes desenvolupa Canvis, amb la col·laboració del professorat i de professionals de la psicologia, la medicina i la infermeria. Enguany, el programa inclou la perspectiva de gènere i la interculturalitat, i disposa de diversos materials per facilitar-ne l'adaptació als diversos contextos socials. Aquest curs està previst integrar-hi també la perspectiva de la diversitat funcional.

Objectiu: promoure hàbits saludables en l'adolescència

L'objectiu del programa és promoure comportaments més saludables en relació amb l'alimentació, l'activitat física i el descans durant l'adolescència. També pretén millorar l'autoconeixement, la valoració i l'acceptació de la diversitat dels cossos. En aquest sentit, vol fomentar una actitud crítica des del punt de vista de gènere i intercultural, davant la influència dels estereotips i la pressió social.

Impulsat per:

Servei de Salut Comunitària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Professionals de referència:

María Salvador Piedrafita: mspiedra@aspb.cat

GRUPS DE SUPORT PSICOSOCIAL A DONES I FILLS O FILLES QUE VIUEN VIOLÈNCIA MASCLISTA

LES BONES PRÀCTIQUES SOCIALS 2018

Espais de confiança per a les dones d'Horta-Guinardó

Els grups de suport psicosocial a dones i fills o filles que viuen violència masclista és un projecte grupal i d'orientació comunitària que uneix les demandes d'intervenció en violència masclista dels equips de serveis socials i les reivindicacions de les entitats representants de les dones afectades. Es va posar en marxa l'any 1998 al districte d'Horta-Guinardó i s'ha consolidat durant els darrers 20 anys, gràcies a la implicació de nombroses professionals dels cinc centres de serveis socials del districte.

Formació, atenció, derivació i materials de suport

El punt de partida és la formació dels equips professionals, que després facilitaràn la creació i consolidació de grups d'atenció a les dones i a les seves filles o fills. La iniciativa es reforça amb les derivacions, segons cada cas, a la xarxa de serveis de salut, educació, salut mental i seguretat, entre d'altres. També es publiquen materials específics per a la sensibilització i detecció de casos, com el *Quadern per a professionals* (Júlia Masip, Chus Martínez, 2002) i el conte *El malson de la Ventafocs* (Júlia Masip, Chus Martínez, 2002), dirigit a les dones i a la població en general.

Objectiu: prevenir la reproducció de la violència masclista

L'objectiu principal d'aquest projecte és millorar la situació de les dones i de llurs filles i fills per prevenir que es reproduïxin els processos de violència de gènere. Per continuar en aquesta línia, i conjuntament amb la direcció de dona, es va apostar per ampliar la formació dels equips professionals de tots els serveis socials bàsics de la ciutat, conscients que calia dur a terme aquesta mena d'iniciatives per facilitar l'atenció a les supervivents i erradicar la violència masclista.

Impulsat per:

Centres de serveis socials del districte d'Horta-Guinardó

Professionals de referència:

Júlia Masip: jmasip@bcn.cat — Lourdes Aramburu: laramburu@bcn.cat

Lleure educatiu i comunitari per a infants i joves

Baobab és un programa de lleure educatiu que busca impulsar, reforçar i enfortir projectes de base comunitària, per donar una resposta a les necessitats educatives detectades als denominats barris d'acció prioritària. Creat el 2016, actualment està implementat en onze barris d'actuació del Pla de Barris, on vol facilitar la instauració i el desenvolupament del lleure educatiu, associatiu i comunitari per a infants i joves, amb la creació i el reconeixement d'esplais i caus.

Enfortir i fomentar el teixit social i de lleure als barris

El programa vol impulsar les noves opcions de lleure comunitari en els barris on la xarxa de lleure és feble o inexistent. També pretén enfortir els espais ja existents i augmentar la vinculació de més infants, adolescents i joves a les entitats de lleure dels seus territoris. D'aquesta manera, es vol garantir l'accés al lleure, a més d'assolir reconeixement social i visibilitat.

Objectiu: reduir la desigualtat en les oportunitats educatives

L'objectiu principal del projecte és donar una resposta a la situació de desigualtat en les oportunitats educatives i de lleure comunitari dels infants i joves de Barcelona i, per tant, millorar les condicions d'accés al lleure educatiu als barris d'acció prioritària.

Impulsat per:

Servei d'Acció Territorial d'Educació i Direcció de Promoció Educativa
(Institut Municipal d'Educació de Barcelona)
Pla de Barris (Foment de Ciutat)

Professionals de referència:

Pilar Lleonart i Gretel Vila: gvila@bcn.cat

Promoure relacions no violentes

Es tracta d'un servei d'atenció específica a homes que exerceixen o han exercit violència masclista en el si de la parella. Ofereix una atenció basada en l'acompanyament individual i el treball psicoeducatiu grupal. El Servei d'Atenció a Homes (SAH) es va crear el 2005 amb el nom de Servei d'Atenció a Homes que Maltracten (SAHM), complementari al Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida (SARA), que està orientat a les dones que han patit violència masclista. El 2011 es va reestructurar i va adquirir el nom actual.

Atendre totes les violències contra les dones

Inicialment, el servei se centrava en les violències en l'àmbit de la parella, però des de 2018 també atén totes les violències que preveu la Llei catalana 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista. En concret, la Llei afegeix l'àmbit familiar i laboral, així com "altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones". El SAH està format per professionals del camp de la psicologia que treballen des d'una perspectiva de gènere i interseccional les problemàtiques relacionades amb el masclisme i, específicament, la violència. En aquest context, es busca incorporar la part agressora dins dels sistemes d'atenció, que s'involucra voluntàriament al projecte.

Objectiu: acompanyar i provocar el canvi de conductes

El servei d'adreça als homes de la ciutat, inclosos adolescents i joves, que han exercit o exerceixen violència masclista, i el seu objectiu és oferir-los un espai de tractament psicològic on poder treballar els seus processos de canvi. Des de 2016, el servei disposa de programes diferenciats que permeten una intervenció més acurada, com ara el SAH Pares i el SAH Joves.

Impulsat per:

Departament d'Atenció i Acollida per Violència Masclista

Professionals de referència:

Esteve Segura Xatruch: esegura@bcn.cat

Atenció integral a les persones refugiades des del treball en xarxa

Barcelona s'ha posicionat com una ciutat d'acolliment davant la crisi de les persones refugiades. En aquest context, el 2017 va néixer el programa Nausica per donar suport a les persones sol·licitants o beneficiàries de protecció internacional residents a la ciutat de Barcelona que no han assolit autonomia i requereixen un ajut específic.

Habitatge amb acompanyament professional

El punt de partida del programa és un servei personalitzat d'habitatges, que poden ser individuals o compartits amb altres persones o unitats familiars, i que compten amb suport i acompanyament professional. El programa cobreix les despeses de la llar i les que se'n derivin, així com aquelles que provenen del procés d'inserció laboral, social o formatiu/educatiu. La intenció del projecte és acompanyar les persones o nuclis familiars en el seu procés de consolidació al territori, impulsant la seva autonomia i la inserció sociolaboral.

Objectiu: impulsar l'autonomia i l'arrelament al territori

L'objectiu principal del programa és consolidar l'autonomia de la persona refugiada i el seu arrelament al territori mitjançant, entre d'altres, la inserció sociolaboral. Per tant, són peces clau del programa l'atenció personalitzada i integral a les persones beneficiàries i de la coordinació entre serveis.

Impulsat per:

Direcció d'Atenció i Acollida d'Immigrants

Professionals de referència:

Ramon Sanahuja: rsanahuja@bcn.cat

Salut i dret a la cultura a través del barri, la ciutat i les seves persones

El projecte “Redescobrir Barcelona” forma part de la iniciativa “Fem salut, fem barri”, del barri de la Verneda i la Pau (districte de Sant Martí). Posa èmfasi en la creació o recuperació de xarxes de suport entre les persones, tenint en compte la importància dels espais informals per impulsar aquestes relacions. En aquest sentit, utilitza l’oferta d’oci accessible o gratuït de la ciutat, no tant per elaborar una agenda cultural, sinó perquè aquests espais esdevenen fonts de salut elementals.

Potenciar les relacions socials per millorar la salut

El principal problema detectat és que les persones ateses pel programa no gaudeixen d’un oci saludable i diversificat i viuen la ciutat com a llunyana i no accessible. Aquest fet aguditza el seu aïllament personal i la desconexió territorial. La metodologia del projecte es basa, doncs, en la participació i la força de la relació per empoderar les persones a través de la conversa. L’equip de professionals que lidera el projecte treballa perquè totes les persones que hi participen se sentin escoltades i reconegudes.

Objectiu: empoderar les persones en risc d’exclusió social

L’objectiu principal del projecte és empoderar les persones en risc d’exclusió social del barri. Els objectius específics per assolir-ho són: informar de les activitats i recursos de temps lliure de la ciutat, promoure el vincle i la relació entre iguals i, també, promoure activitats per participar en la comunitat.

Impulsat per:

Centre de Serveis Socials Sant Martí – Verneda
Programa Salut als Barris (Agència de Salut Pública de Barcelona)

Professionals de referència:

Amparo Alcoverro: aalcoverro@bcn.cat — Marta Escuté: mescutep@bcn.cat

POSAR LES PERSONES AL CENTRE

Anna Fornés,
directora de la Fundació Factor Humà

POSAR LES PERSONES

AL CENTRE

Actualment hi ha molt soroll mediàtic al voltant del tema de la robotització i de la intel·ligència artificial, i llegeixo, amb certa inquietud, una gran quantitat d'articles i d'informes que pronostiquen un futur distòpic i deshumanitzat cada cop més proper, semblant al de pel·lícules com *Blade Runner*. Enmig de tot el xivarri, tanmateix, m'agradaria destacar un parell de llances trencades en favor d'una visió una mica més tecnooptimista.

D'una banda, i tenint clar que el panorama tecnològic actual és clarament disruptiu i que està transformant-ho pràcticament tot en l'àmbit professional, la gent de Future for Work Institute, en col·laboració amb la UOC, UGT i Randstad, van presentar un estudi aquest mateix 2019 –“Els treballadors espanyols davant l'automatització”– que, sorprenentment, afirma que la majoria de persones –4 de cada 5– no té por a perdre el seu lloc de treball per culpa de l'automatització i que, fins i tot, un 25% considera que la robotització pot ajudar a millorar la seva feina. De totes maneres, i com seria esperable, la por a quedar-se sense feina disminueix com més elevades són la qualificació i l'antiguitat en el càrrec de les persones enquestades.

D'altra banda, em va resultar força reconfortant veure Xavier Sala i Martín en un debat sobre el tema al programa *Revolució 4.0* de TV3, emès el passat 9 de juliol amb el títol “Els robots ens trauran la feina?”. L'economista va voler tranquil·litzar el públic sobre l'efecte que poden tenir les innovacions actuals en el mercat laboral, establint un paral·lelisme amb l'època de la invenció de l'automòbil. A Catalunya va suposar la pèrdua del lloc de treball per a moltes persones que fins llavors s'havien dedicat al transport amb cavalls, però, com a efecte inesperat, va generar molts més llocs de treball en una nova indústria, la del turisme. Les persones amb cotxe es podien començar a desplaçar a la costa més fàcilment i això va generar noves oportunitats. Sala i Martín afirmava, en definitiva, que no podem ni imaginar encara tot el que es generarà al voltant de la Indústria 4.0.

POSAR LES PERSONES

AL CENTRE

Des d'un punt de vista més reflexiu i acadèmic en la matèria, recentment vaig tenir la sort de poder escoltar Begoña Roman, doctora en Filosofia per la Universitat de Barcelona, en una xerrada sobre el futur del lideratge i l'ètica digital en el marc de la jornada "Liderar la propera dècada. Món digital i persona", coorganitzada entre l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, la Unió Consorci Formació i la Fundació Factor Humà.

Roman va desgranar els valors a partir dels quals caldria valorar el procés digital en el qual es troben immerses les organitzacions i la societat. Malgrat els pronòstics tecnopessimistes, ella reivindica més que mai la importància de la persona i la seva dignitat intrínseca com l'actiu més valuós a preservar en les organitzacions.

Entre altres coses, opina que les direccions potser no caldria que parlessin tant de "posar-se al lloc" dels membres dels seus equips i haurien de començar a "posar-se més al seu costat" – acompanyant– i a interactuar de veritat. Segons Roman, totes les persones són autònomes però, alhora, són interdependents i també fràgils, vulnerables i sensibles. Cal protegir-les davant dels riscos que genera la tecnologia com, per exemple, l'addicció al seu ús o la manera en què arracona les relacions interpersonals.

Roman és del parer que les organitzacions hauran d'esforçar-se els propers anys per mantenir la riquesa de les relacions entre les persones que en formen part i saber preservar espais on mantenir una interactivitat aprofundida des d'una diversitat plena de discrepàncies, de desacords i de diferències. Malgrat que pugui semblar molesta en determinats moments, la diversitat ben gestionada pot generar llibertat, solidaritat, innovació i, fins i tot, una millor salut personal i organitzativa.

La Fundació que tinc l'honor de dirigir està totalment alineada amb aquestes visions i a veure la persona com a valor. Creiem

POSAR LES PERSONES AL CENTRE

fermament que, gràcies al talent i al compromís de les persones i dels equips, les organitzacions són capaces d'assolir els seus reptes. Per això, cal tractar-les amb el màxim respecte i dignitat al llarg de la seva vida professional, esforçant-se per atorgar un ple significat a la seva feina i que aquesta contribueixi a la seva plena realització personal i professional. Tan fàcil i tan complicat com sona en llegir-ho, està clar.

De tota manera, el que hauríem d'entendre és que, en l'entorn actual, tenir cura de les persones i posar-les al centre a l'hora de prendre les decisions impacta en positiu en els resultats. Al mateix temps, fer que els comandaments intermedis de qualsevol funció organitzativa –més enllà de Recursos Humans– s'adonin de la importància de reconèixer la bona feina i el talent dels seus equips, pot esdevenir un avantatge competitiu difícil d'igualar només amb les màquines.

Anna Fornés,
directora de la Fundació Factor Humà,
www.factorhuma.org
[@AnnaFornes](https://twitter.com/AnnaFornes)

Ajuntament de Barcelona

Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI
Direcció d'Innovació Social

Direcció del projecte:

Departament de Planificació i Processos

Direcció de l'edició:

Departament de Comunicació
Novembre 2019

